

กรมควบคุมโรค สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 11 จังหวัดนครศรีธรรมราช สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา

ประเด็นชี้นำปัญหาสำคัญ ในพื้นที่ระดับภาคใต้

นายแพทย์สมบัติ แทนประเสริฐสุข พญ.ศิริลักษณ์ ไทยเจริญ ดร.นพ.สุวิช ธรรมปาโล นายแพทย์ทรงคุณวุฒิกรมควบคุมโรค

ผอ.สคร 11 นครศรีธรรมราช

ผอ.สคร 12 สงขลา

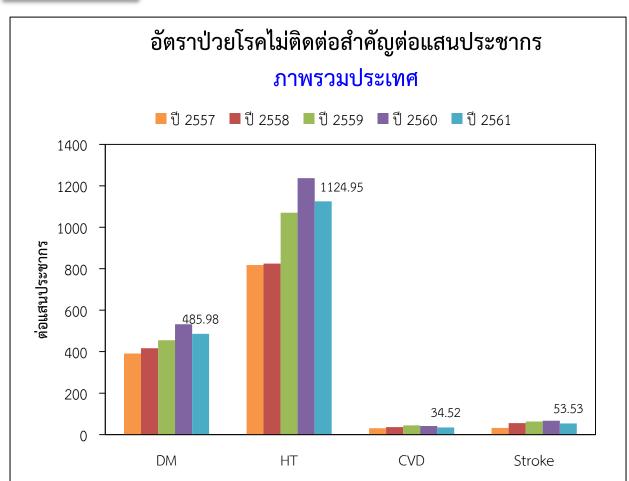
การบังคับใช้กฎหมายยาสูบ แอลกอฮอล์

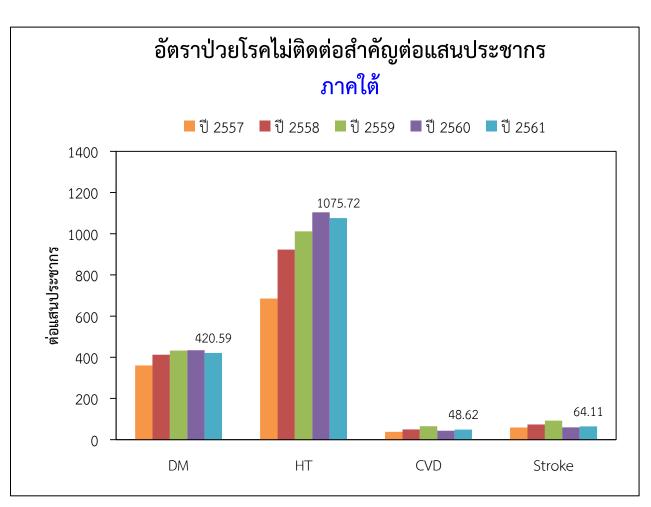

อัตราป่วยโรค NCDs ภาพรวมประเทศและภาคใต้

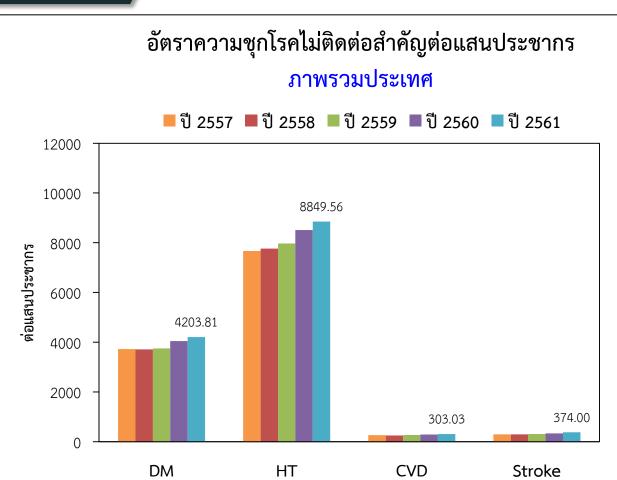
ที่มา : Health Data Center ณ วันที่ 9 พฤศจิกายน 2561

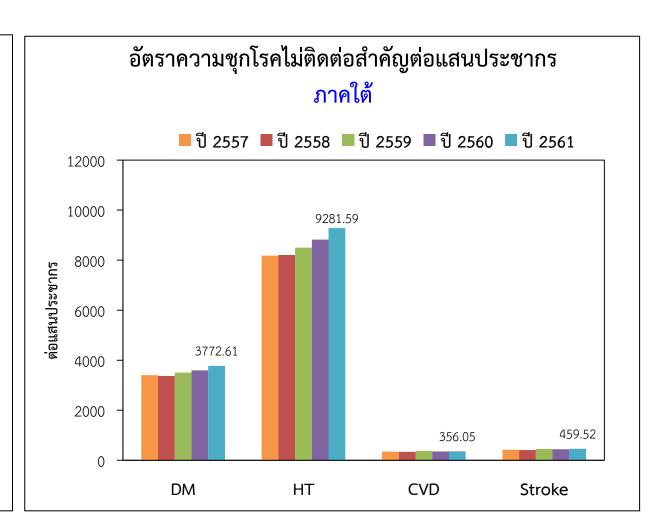

อัตราความชุกโรค NCDs ภาพรวมประเทศและภาคใต้

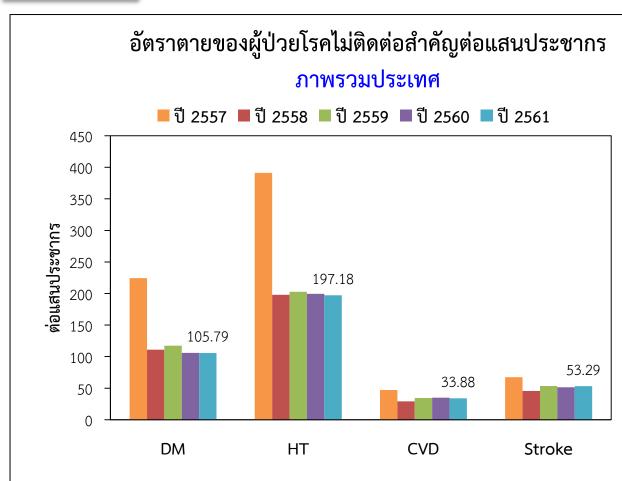
ที่มา : Health Data Center ณ วันที่ 9 พฤศจิกายน 2561

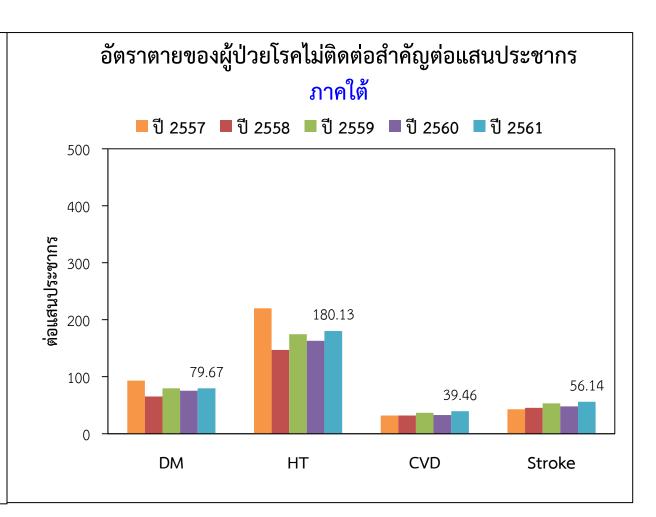

อัตราตายด้วยโรค NCDs ภาพรวมประเทศและภาคใต้

ที่มา : Health Data Center ณ วันที่ 9 พฤศจิกายน 2561

เป้าหมายการลดโรคและภัยสุขภาพ ปีงบประมาณ 2562

ระดับประเทศ / เขต

- 🔲 เป้าหมายการพัฒนาระบบ
 - โรงพยาบาลที่มีการดำเนินงาน NCD clinic plus ผ่านเกณฑ์ในระดับดีขึ้นไป ≥ ร้อยละ 60
- เป้าหมายการควบคุม ป้องกันโรคไม่ติดต่อ
 - 1. การคัดกรอง DM/HT ในประชาชนอายุ 35 ปีขึ้นไป ≥ ร้อยละ 90
 - 2. กลุ่มสงสัยป่วยความดันโลหิตสูงในเขตรับผิดชอบได้รับการวัดความดันโลหิตที่บ้าน ≥ ร้อยละ 30
 - 3. ผู้ป่วยเบาหวานรายใหม่จากกลุ่มเสี่ยงเบาหวาน ≤ ร้อยละ 2.05
 - 4. ผู้ป่วยเบาหวานควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้ดี ≥ ร้อยละ 40
 - 5. ผู้ป่วยความดันโลหิตสูงควบคุมระดับความดันโลหิตได้ดี ≥ ร้อยละ 50
 - 6. ผู้ป่วยเบาหวาน ความดันโลหิตสูงที่ขึ้นทะเบียนได้รับการประเมิน CVD Risk ≥ ร้อยละ 85

เป้าหมายการลดโรคและภัยสุขภาพ ปีงบประมาณ 2562

ระดับจังหวัด

อำเภอในจังหวัดที่มีร้อยละของผู้ป่วยโรคเบาหวานและโรคความดันโลหิตสูงควบคุมได้ต่ำ ดำเนินงานตามรูปแบบบริการป้องกันควบคุมโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง อย่างน้อย 2 มาตรการ (Intervention) จาก 4 มาตรการ (Motivational Interviewing, Home Blood Pressure Monitoring, Program Thai DPP และ Diet for NCD) (เป้าหมาย ร้อยละ 50)

(DM : ปัตตานี HT : พังงา ภูเก็ต สงขลา นราธิวาส)

ระดับสถานบริการ

🗖 การดำเนินงานโรงพยาบาลเค็มน้อย อร่อย (3) ดี (เป้าหมาย ร้อยละ 100 ของ รพศ. รพท.)

มาตรการสำคัญ ปี 2562

มาตรการสำหรับจังหวัด (2P2S)

1.มาตรการ ขับเคลื่อนนโยบาย และสร้างพันธมิตร และความร่วมมือ

2.มาตรการส่งเสริม สุขภาพและลด ความเสี่ยง

3.มาตรการเสริม สมรรถนะของระบบ บริการสุขภาพ 4.มาตรการการเฝ้า ระวังและติดตาม ประเมินผล

มาตรการสำหรับอำเภอ (ระดับ รพศ/รพท/รพช/รพสต. และชุมชนท้องถิ่น)

1.มาตรการลดความเสี่ยงในประชาชน

กิจกรรม: สื่อสารเตือนภัย, สร้าง Health literacy (ลดหวาน มัน เค็ม ลดเนื้อยนิ่ง), รพ.เค็มน้อยอร่อย 3 ดี, CBI NCDs

2.มาตรการค้นหาผู้ป่วยรายใหม่

กิจกรรม: การคัดกรอง DM/HT, คัดกรอง CVD risk, Home BP

3.มาตรการดูแลรักษาผู้ป่วย ลดภาวะแทรกซ้อน

กิจกรรม : NCD Clinic Plus เชื่อมโยงคลินิกชะลอไตเสื่อม, คลินิก NCD คุณภาพระดับ รพ.สต., ควบคุมระดับน้ำตาลและความดัน

ประเด็นท้าทาย

พัฒนาคุณภาพข้อมูลผลการดำเนินงานโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ในระบบ HDC ให้มี ประสิทธิภาพ

คัดกรองเบาหวาน และความดันโลหิตสูงให้ครอบคลุมประชากรอายุ 35 ปีขึ้นไป

สนับสนุนและเสริม self management ให้ผู้ป่วยสามารถควบคุมสภาวะ ของโรคได้

พัฒนาคุณภาพระบบบริการให้ผ่านเกณฑ์ NCD clinic plus ในระดับดีขึ้นไป

กรมควบคุมโรค สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 11 จังหวัดนครศรีธรรมราช สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา

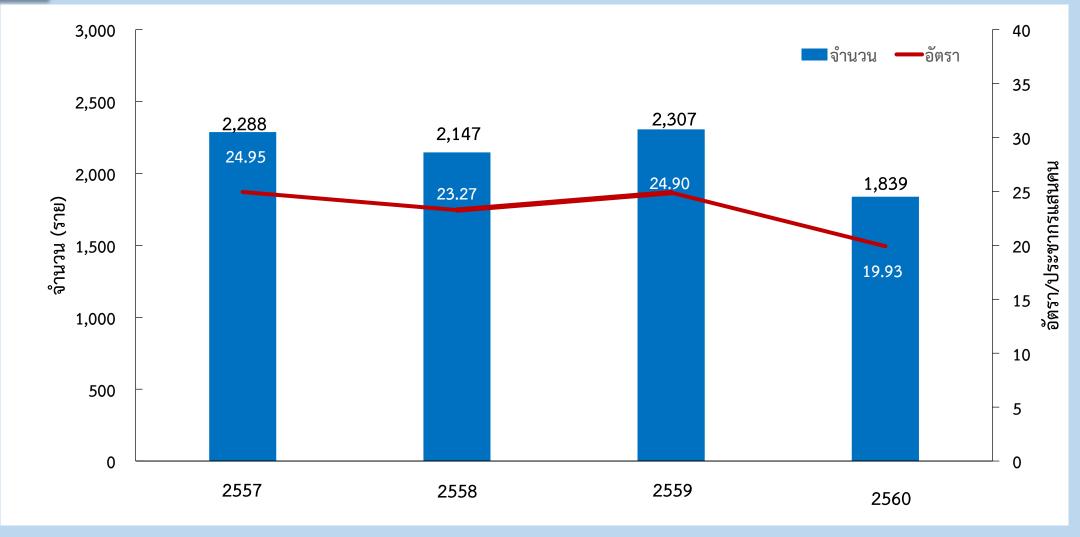

จำนวนและอัตราการเสียชีวิตจากการบาดเจ็บทางถนนเขต ภาคใต้ พ.ศ.2557-2560 (ข้อมูลมรณบัตร)

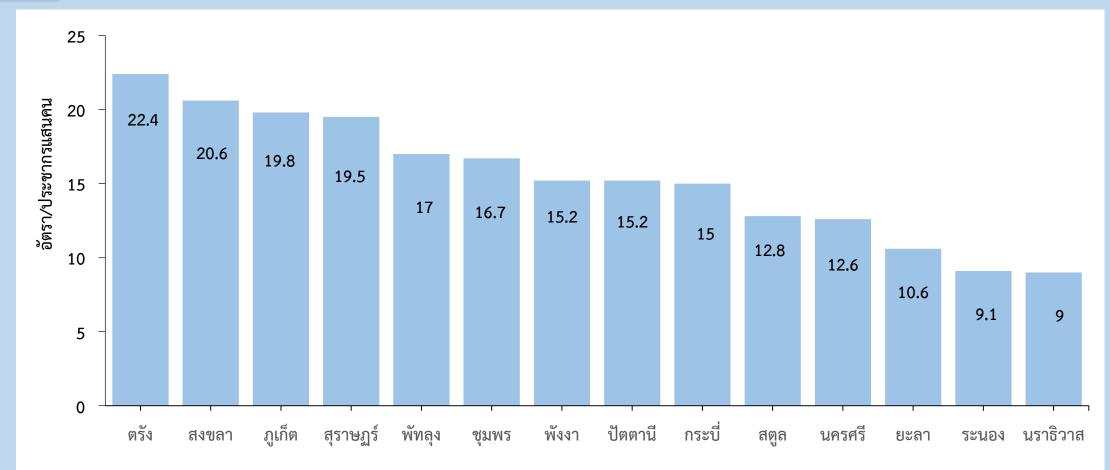

อัตราการเสียชีวิตจากการบาดเจ็บทางถนนในเขตภาคใต้ ปีงบประมาณ 2561 (รอบ 9 เดือน) จำแนกรายจังหวัด

เป้าหมาย ปี 2562 อัตราการเสียชีวิตการบาดเจ็บทางถนน ลดลงร้อยละ 28 (ลดลงจากค่า Median 2554-2559)

<u>เป้าหมายอัตราตายจาก RTI</u>

เขต 11 ไม่เกิน 27.77 ต่อประชากรแสนคน (1222 ราย) เขต 12 ไม่เกิน 23.2 ต่อประชากรแสนคน (943 ราย)

เป้าหมายจังหวัด	ค่าเป้าหมาย ปี 2562 รายจังหวัด (ราย)			
นครศรีธรรมราช	386			
สงขลา	351			
สุราษฏร์ธานี	310			
ชุมพร	176			
ตรัง	175			
กระบี่	129			
ภูเก็ต	125			
ภาคใต้				

เป้าหมายจังหวัด	ค่าเป้าหมาย ปี 2562 รายจังหวัด (ราย)			
พัทลุง	125			
นราธิวาส	106			
ปัตตานี	70			
สตูล	50			
ยะลา	66			
พังงา	62			
ระนอง	34			
2,165				

แหล่งข้อมูล : ข้อมูลการตาย 3 ฐาน

กรมควบคุมโรค

พื้นที่อำเภอเสี่ยงภาคใต้

มาตรการดำเนินงาน ปี 2562

210mg00g <mark>6</mark> 1 0560	การดำเนินงาน			
มาตรการ ปี 2562	จังหวัด	อำเภอ/โรงพยาบาล/คปสอ.		
 ขับเคลื่อนการดำเนินงานระดับอำเภอ ผ่านกลไก พชอ. และ ศปถ.อำเภอ โดยใช้แนวทาง D-RTI 	อำเภอเสี่ยงสูงมาก (สีแดง) และ อำเภอเสี่ยงสูง (สีส้ม) จำนวน 43 อำเภอ	ขับเคลื่อนการดำเนินงานในระดับอำเภอ ผ่าน กลไก พชอ. ร่วมกับ ศปถ.อำเภอ โดยใช้แนวทาง D-RTI		
2. ตรวจแอลกอฮอล์ในเลือดในผู้ขับขี่ที่ บาดเจ็บหรือเสียชีวิตจาก RTI ตลอดปี	ติดตามและถ่ายทอดการ ดำเนินงาน	โรงพยาบาลในสังกัด สธ.ทุกแห่ง		
3. เร่งรัดการจัดทำข้อมูลในระดับจังหวัด เพื่อให้เกิดการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ปัญหา และประเมินผล	การบูรณาการข้อมูล 3 ฐาน ในระดับจังหวัด (สสจ.ทุกแห่ง)	สนับสนุนให้เกิดการขับเคลื่อนงานในรูปของ ศูนย์ความปลอดภัยทางถนนระดับอำเภอ		

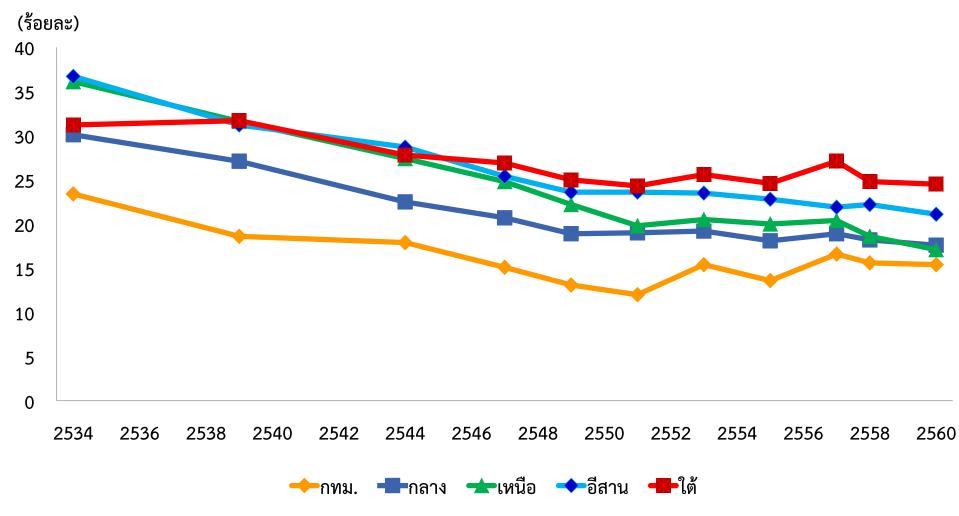
การควบคุมการบริโภคยาสูบ/เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการบังคับใช้กฎหมาย

อัตราการสูบบุหรี่ของประชากรไทย อายุ 15 ปีขึ้นไป พ.ศ.2534-2560 จำแนกรายภาค

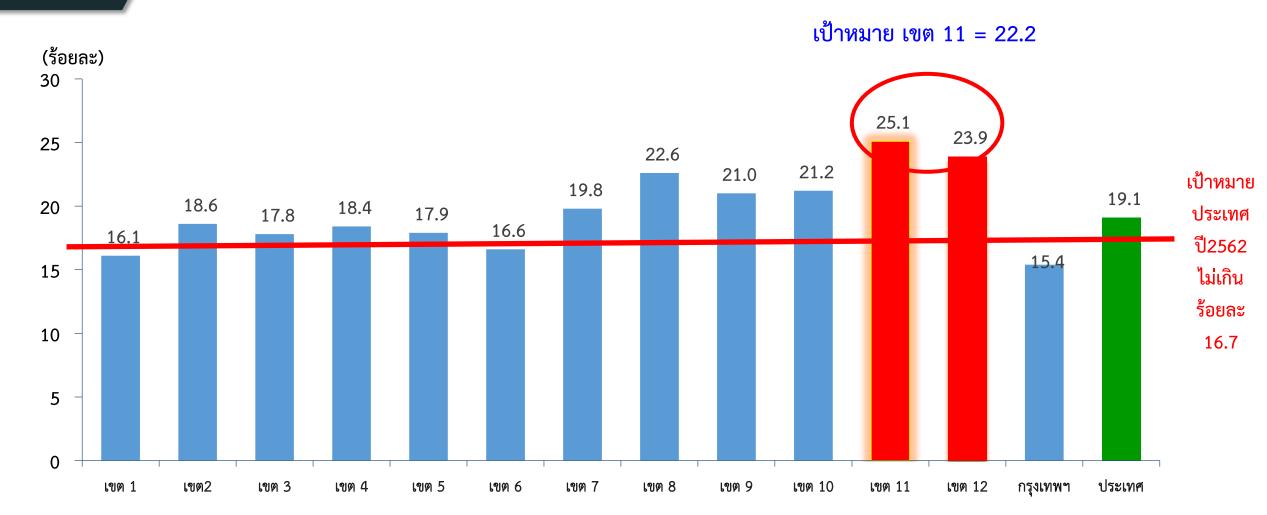

ความชุกการสูบบุหรื่ของประชากรไทย อายุ 15 ปีขึ้นไป รายเขต/ประเทศ ปี 2560 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ)

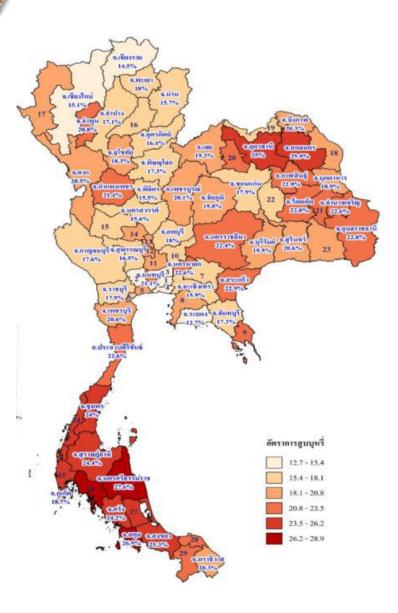

พื้นที่เสี่ยง/กลุ่มเสี่ยง (ยาสูบ)

ความชุกของการสูบบุหรื่ ของประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป

เขต	พื้นที่เสี่ยงสูง		
สุขภาพ	(อัตราการสูบบุหรี่ ≥ ร้อยละ 20.8)		
1	ลำพูน		
2			
3	กำแพงเพชร		
4	นครนายก นนทบุรี		
5	ประจวบคีรีขันธ์		
6	สระแก้ว ตราด		
7	กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด		
8	สกลนคร อุดรธานี หนองบัวลำภู		
9	นครราชสีมา		
10	อุบลราชธานี อำนาจเจริญ ยโสธร		
11	กระบี่ นครศรีธรรมราช ระนอง สุราษฎร์ธานี		
	ชุมพร พังงา		
12	สตูล สงขลา พัทลุง ตรัง ปัตตานี ยะลา		

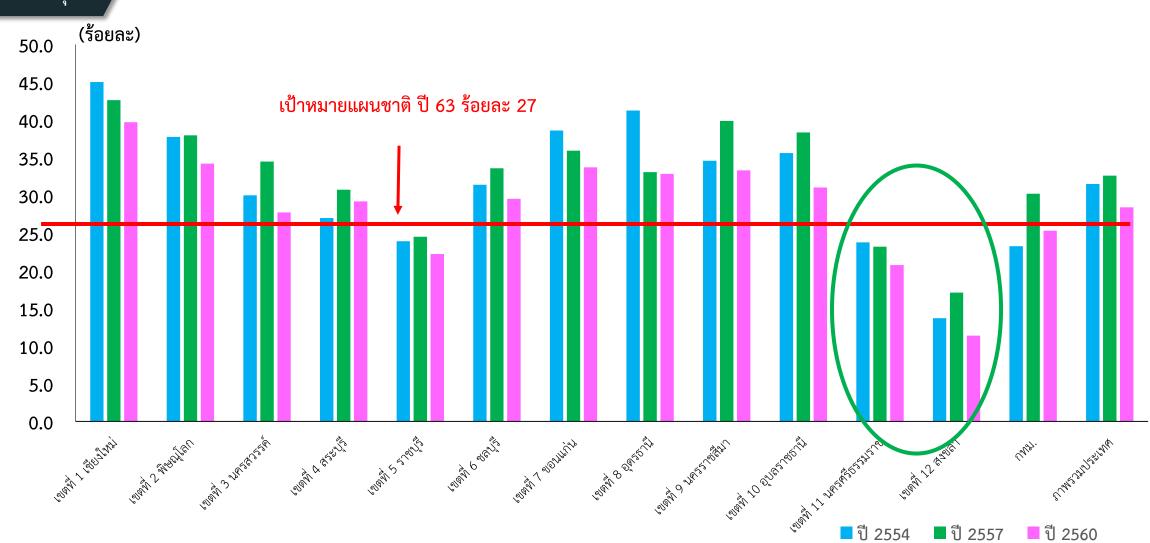
เป้าหมายการดำเนินงาน : การควบคุมการบริโภคยาสูบ

เป้าหมาย (ร้อยละ)		ปีงบประมาณ พ.ศ.			
	2561	2562	2563	2564	2565
ความชุกการสูบบุหรื่ของประชากรไทย อายุ 15 ปีขึ้นไป	17.5	16.7	16.5	16.0	15.7
ความชุกการสูบบุหรี่ในกลุ่มวัยรุ่น อายุ 15-19 ปี	9.0	9.0	9.0	9.0	9.0
อัตราการพบเห็นการสูบบุหรี่ในสถานที่สาธารณะ	64.0	60.0	56.0	52.0	48.0

ความชุกของผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประชากร อายุ 15 ปีขึ้นไป แยกรายเขต ประเทศ ปี 2554, 2557, 2560

การบังคับใช้กฎหมาย

- พรบ.ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ.2560
- พรบ.การควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
 ปี พ.ศ. 2551

สสจ. และสคร. ลงพื้นที่ปฏิบัติงาน ด้านบังคับใช้กฎหมายเฉลี่ยปีละ 6 ครั้ง

ข้อมูลการรับเรื่องร้องเรียนบุหรี่และสุรา จำแนกรายพื้นที่		ฐานความผิดในภาคใต้	จำนวน	
พื้นที่	จำนวน (ราย)	ร้อยละ		(ราย)
กรุงเทพมหานคร	190	25.44	1. ขายในสถานที่ต้องห้าม (ม.27)	43
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	114	15.26	 ขายในวันและเวลาห้ามขาย (ม.28) ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันห้ามขาย 	24
ภาคใต้	85	11.38	- ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเวลาห้ามขาย	68
ภาคเหนือ	58	7.76	3. ขายให้กับบุคคลอายุต่ำกว่า 20 ปี (ม.29)	8
ปริมณฑล	57	7.63	4. ขายด้วยวิธีต้องห้าม (ม.30)	53
ภาคตะวันออก	56	7.50	5. ดื่มในสถานที่ห้าม (ม.31)	7
ภาคกลาง	41	5.49	6. โฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ม.32)	113
ไม่ทราบ	146	19.54	7. ขายโดยไม่มีใบอนุญาต (พ.ร.บ.สุรา)	18
รวม	743	100	รวม	291

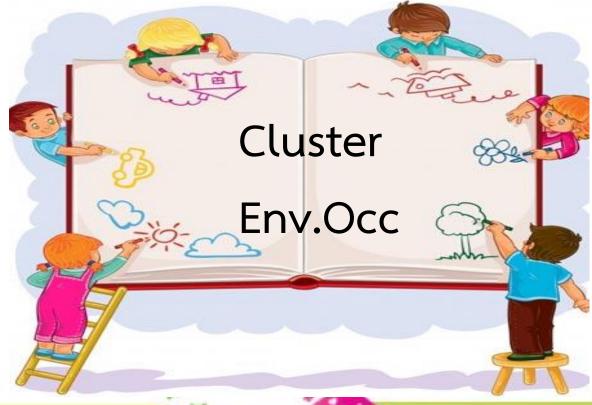
มาตรการดำเนินงาน

- ขับเคลื่อนกลไกการดำเนินงานควบคุมยาสูบและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระดับจังหวัด
 โดยคณะกรรมการจังหวัด และอนุกรรมการระดับอำเภอ
- > สนับสนุนการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดบุหรื่และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- > บังคับใช้กฎหมายและการทำให้สิ่งแวดล้อมปลอดบุหรื่และสุรา
- 🗲 ช่วยให้ผู้เสพ ผู้ดื่ม เลิกสูบเลิกดื่ม
- 🕨 พัฒนามาตรการชุมชนเพื่อควบคุมยาสูบและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

สารเคมีในเกษตรกร

สถานการณ์ปัญหาหมอกควันภาคใต้

ภัยแล้งและการเผาพื้นที่เกษตรกรรมในบริเวณ เกาะสุมาตราและเกาะกาลิมันตัน

- ไฟป่าอินโดฯ เดือน ก.ย.-ต.ค.58 -ไฟป่าพรุควนเคร็งรุนแรง เดือน มิ.ย – ส.ค. 2555 เกิดไฟป่า 129 ครั้ง ไฟไหม้ป่า สาธารณรัฐ อินโดนีเซีย

ช่วงเวลาวิกฤติ ที่ผ่านมา

ป่าพรุควนเคร็ง

มีพื้นที่ 223,320 ไร่ อาณาบริเวณ ครอบคลุมเขตรอยต่อ 3 จังหวัด ได้แก่ นครศรีธรรมราช พัทลุง และสงขลา

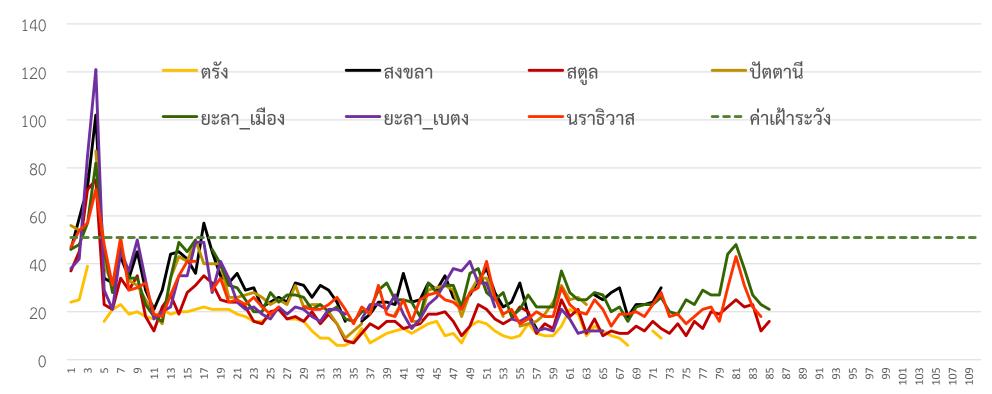
เป็นแอ่งกระทะ ที่ราบต่ำใกล้ชายฝั่ง ทะเล ลักษณะ ภูมิประเทศ

ปัจจัยด้าน อุตุนิยมวิทยา

- ทิศทางลม : ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้
- ปริมาณฝนตกน้อย สภาวะแห้งในพื้นที่

ความเข้มข้นเฉลี่ย 24 ชั่วโมง ของ PM₁₀ ในในบรรยากาศทั่วไป จากสถานีตรวจวัด คุณภาพอากาศ 6 สถานี จำแนกรายวัน ตั้งแต่ 13 สิงหาคม – 5 พฤศจิกายน 2561

- ระดับฝุ่นละอองขนาดเล็ก ($PM_{2.5}$ และ PM_{10}) ในเขตจังหวัดภาคใต้ตอนล่างโดยส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ปกติ
- ตั้งแต่ปลายเดือนสิงหาคม เป็นต้นมา มีฝนตกต่อเนื่องทั้งในฝั่งอินโดนีเซียและภาคใต้ของไทย ทำให้ปีนี้สถานการณ์ หมอกควันอาจไม่รุนแรง

อัตราป่วยด้วยโรคที่เฝ้าระวังผลกระทบทางสุขภาพจากปัญหาหมอกควัน ภาพรวมภาคใต้ตอนล่างพ.ศ.2557 – พ.ศ. 2561

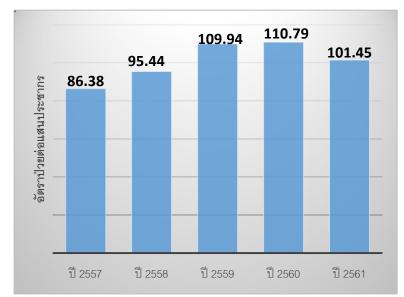

อัตราป่วยด้วยโรคระบบทางหายใจ

อัตราป่วยด้วยโรคหัวใจขาดเลือด

อัตราป่วยโรคเรื้อรังทางเดินหายใจส่ว<mark>นล่าง</mark>

• อัตราป่วยด้วยโรคที่เฝ้าระวังผลกระทบทางสุขภาพจากปัญหาหมอกควัน ที่มีการรายงานข้อมูล พบว่า มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

ประเด็นท้าทาย

พัฒนาระบบรายงานข้อมูลจำนวน/อัตราป่วยในกลุ่มโรคที่ต้องเฝ้าระวัง (โรคระบบทางเดินหายใจ, โรคหัวใจและหลอดเลือด, โรคตา และโรคผิวหนังอักเสบ) ทั้งในช่วงเวลาปกติ และช่วงเวลาวิกฤติ

จัดทำแผนตอบโต้ภาวะฉุกเฉินกรณีหมอกควันในระดับจังหวัดและแผน รับมือกับสถานการณ์สำหรับโรงพยาบาล

Selfe Selfe

มาตรการดำเนินงาน

- สร้างเครือข่ายการติดต่อสื่อสารที่รวดเร็วเพื่อรับมือ ปัญหาหมอกควันกับหน่วยงานเครือข่ายในแต่ละระดับ กลุ่มไลน์ (หมอกควันภาคใต้,หมอกควันสาสุข, วิชาการ หมอกควัน)
- ติดตามสถานการณ์ค่า PM₁₀ และจำนวนจุด Hot spot รายวัน และรายงานให้เครือข่ายทราบทางกลุ่มไลน์
- สนับสนุนข้อมูลวิชาการด้านการปฏิบัติตนเมื่อเกิด หมอกควันสำหรับหน่วยงานสาธารณสุขและประชาชน

- สคร: ประชุมพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่เพื่อจัดทำ ระบบเฝ้าระวังโรคและภัยจากปัญหาหมอกควัน
- สคร : ขับเคลื่อนให้เกิดการสร้างระบบรายงาน สถานการณ์การเจ็บป่วย 4 กลุ่มโรค (ทางเดินหายใจ, หัวใจและหลอดเลือด, ตาอักเสบ, ผิวหนังอักเสบ)
- สสจ./รพศ./รพท จัดทำแผนรับมือสถานการณ์ หมอกควัน

สถานการณ์ปัญหาการใช้สารเคมีในเกษตรกร

เกษตรกรเพาะปลูกทุเรียนทวาย ใช้สารเคมี ในการเกษตร

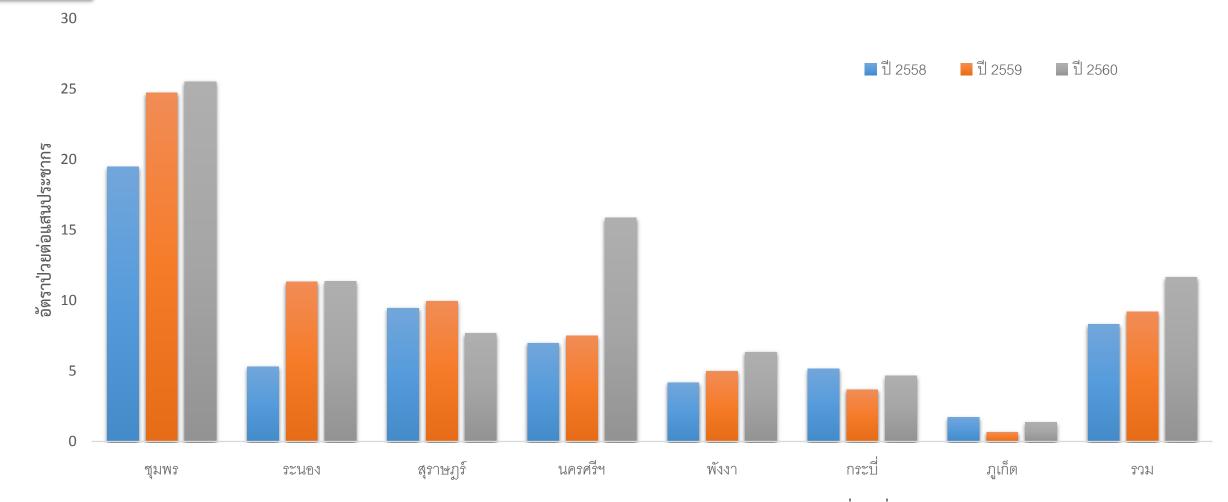
กลุ่มเสี่ยง เกษตรกรที่ประกอบอาชีพปลูกทุเรียน และ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณสวนทุเรียน

อัตราปวยด้วยโรคพิษสารกำจัดศัตรูพืช มีแนวโน้มเพิ่ม สูงขึ้น โดยเฉพาะในจังหวัดชุมพร ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการ เพาะปลูกทุเรียนมากที่สุดในเขตจังหวัดภาคใต้ตอนบน

อัตราป่วยด้วยโรคพิษสารกำจัดศัตรูพืช จังหวัดภาคใต้ตอนบน ปี 2558-2560

มีแนวโน้มสูงขึ้นในจังหวัดชุมพร, นครศรีธรรมราช, พังงา, กระบี่, ภูเก็ต

ข้อมูลจาก HDC ณ วันที่ วันที่ 21 พ.ค. 60 , 25 ส.ค.61 และ 24 มี.ค.61

ลักษณะการฉีดพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช

ฉีดพ่นโดยใช้เครื่องแรงดันสูง

ฉีดพ่นสูงจากพื้นดิน (ตามความสูงของต้นทุเรียน)

สารเคมีฟุ้งกระจาย

เกษตรกรใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายไม่ถูกต้อง (100%)

สารเคมี: คลอไพริฟอส ไซเปอร์แมทริน อะบาแม็กติน

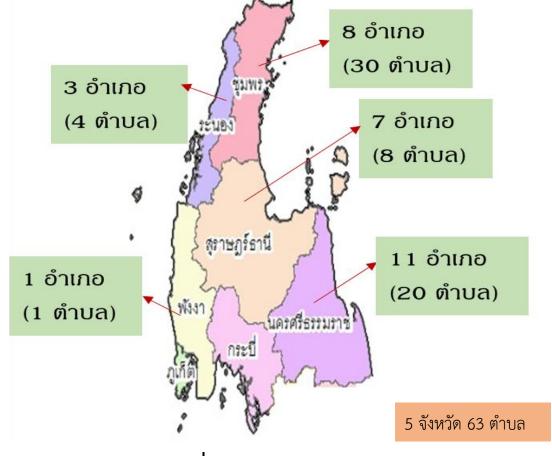

พื้นที่เพาะปลูกทุเรียนและครัวเรือนเกษตรกร ในเขตภาคใต้ตอนบน

จังหวัด	พื้นที่เพาะปลูก ทุเรียน(ไร่)	ครัวเรือน เกษตรกร(ราย)
ระนอง	19,150	3,380
ชุมพร	166,017	13,968
สุราษฎร์ธานี	32,300	5,168
นครศรีธรรมราช	63,639	15,646
กระบี่	2,759	1,502
พังงา	6,918	2,159
ภูเก็ต	2,382	645
รวม	293,165	42,468

พื้นที่เสี่ยงในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

เลือกตำบลที่ปลูกทุเรียนมากกว่า 1,000 ไร่

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ.2561,ระบบสารสนเทศการผลิตด้านเกษตร พ.ศ.2560

ค่าเป้าหมายการดำเนินงาน

- อัตราป่วยโรคพิษสารเคมีกำจัดศัตรูพืช
 สารเคมีกำจัดศัตรูพืช
 สารเคมีกำจัดศัตรูพืช
- 2. ร้อยละของเกษตรกรและประชาชนในพื้นที่เสี่ยง มีความเสี่ยงและไม่ปลอดภัย ลดลง ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10
- 3. หน่วยบริการสาธารณสุข (รพ.สต.) มีการจัดบริการ อาชีวอนามัยให้กับแรงงานในชุมชนผ่านเกณฑ์ มาตรฐาน ระดับพื้นฐานขึ้นไป ร้อยละ 70

มาตรการที่ใช้ในการดำเนินงาน

- 1. สร้างความตระหนักแก่เกษตรกร (Key message : อ่าน ใส่ ถอด ทิ้ง ปลอดภัยจากสารเคมีกำจัดศัตรูพืช)
- 2. สร้างการมีส่วนร่วมของเครือข่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อลดการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช
- 3. พัฒนาคุณภาพการจัดบริการอาชีวอนามัยของหน่วย บริการสาธารณสุข

Thank you for your attention